

POSTANOWIENIE

8 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 8 listopada 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.D.

przeciwko K.D.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej M.D.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 17 marca 2023 r., I ACa 733/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

(R.N.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 11 maja 2021 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił powództwo M.D. przeciwko K.D. o ochronę dóbr osobistych i zapłatę.

Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z 17 marca 2023 r. oddalił apelację powódki od powyższego orzeczenia.

Skargę kasacyjną od wyroku Sąd Apelacyjny w Krakowie z 17 marca 2023 r. wniosła powódka, zaskarżając go w całości. Formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podała, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna z uwagi na to, że Sąd drugiej instancji dokonał jednoznacznie błędnej subsumcji ustalonego stanu faktycznego pod określone normy prawne. Zdaniem skarżącej, przy przyjętej

przez Sąd odwoławczy konstrukcji kontratypu, konieczne było dokonanie egzegezy przepisu art. 24 k.c. tak w kontekście jego literalnej treści, jak również bogatego orzecznictwa sądowego, odnoszącego się do bezprawności w naruszeniu dóbr osobistych, domniemania prawnego w tym zakresie. Sąd Apelacyjny nie rozpoznał również zarzutów apelacji, odnoszących się do zastosowania przez Sąd Okręgowy konstrukcji z art. 5 k.c. Oczywistym jest również naruszenie przepisów procesowych polegające na niezawarciu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku elementów związanych z wyjaśnieniem podstawy prawnej dla przyjęcia braku bezprawności w zachowaniu pozwanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania oraz zapewniać jednolitość orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny.

W przepisach kodeksu postępowania cywilnego skarga kasacyjna została ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. Gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić swoje twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06).

Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić "na pierwszy rzut oka", bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna wniesiona w sprawie niniejszej nie spełnia tego kryterium.

O oczywistej zasadności skargi nie świadczy podana przez skarżącą okoliczność nierozpoznania zarzutów apelacji odnoszących się do zastosowania przez Sąd Okręgowy art. 5 k.c. Przypomnieć należy, że według utrwalonego w judykaturze poglądu, z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji, nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej

instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (wyroki SN: z 4 września 2014 r., I PK 25/14; z 7 czerwca 2024 r., II CSKP 1176/22. postanowienie SN z 23 maja 2018 r., III CSK 4/18). Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd Apelacyjny rozważył kwestię zastosowania art. 5 k.c. do żądania powódki i podzielił w tym zakresie ocenę przyjętą przez Sąd pierwszej instancji.

Nie jest uprawniona teza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w związku z tym, że Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie zawarł elementów związanych z wyjaśnieniem podstawy prawnej, przez co zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli kasacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że naruszenie przez sąd drugiej instancji zasad sporządzania uzasadnienia orzeczenia (aktualnie uregulowanych w art. 327¹ k.p.c. oraz art. 387 § 2¹ k.p.c.) jedynie wyjątkowo może stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną, co ma miejsce, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (postanowienia SN: z 16 listopada 2022 r., I CSK 2887/22; z 24 maja 2022 r., I CSK 1434/22). Wbrew ocenie skarżącej analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wskazuje na istnienie uchybień konstrukcyjnych, które uniemożliwiają jednoznaczne określenie podstawy faktycznej sprawy i stanowiska prawnego przyjętego w sprawie przez Sąd Apelacyjny. W związku z tym nie ma podstaw dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na oczywistość naruszeń wykazanych przepisów.

O oczywistej zasadności skargi nie świadczy również wskazywana przez skarżącą błędna subsumpcja ustalonego stanu faktycznego i naruszenia art. 24 k.c. Skarżąca w tej kwestii ograniczyła się jedynie do zasygnalizowania nieprawidłowości, nie przedstawiła jednak wyводу świadczącego o tym, że w sprawie doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa, które doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skarżąca poprzestała w istocie na przedstawieniu własnej oceny rozstrzygnięcia, co jest niewystarczające dla przyjęcia, że skutecznie wykazała przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W okolicznościach sprawy niniejszej nie stwierdzono kwalifikowanego naruszenia prawa, uzasadniającego przyjęcie skargi do rozpoznania ze względów publicznoprawnych.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

(R.N.)

[ał]